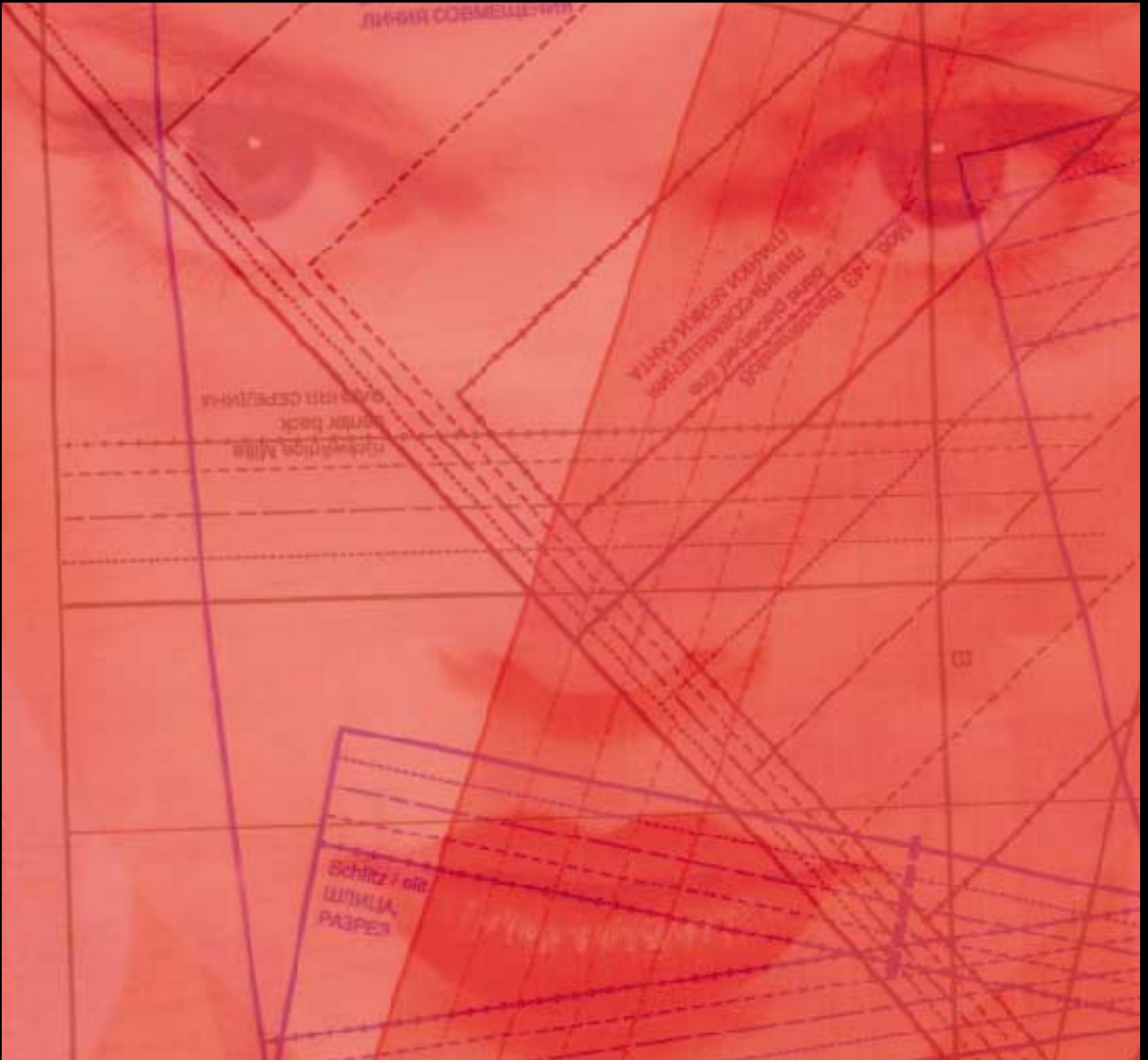

BIÇAK UCUNDA KUSURSUZLUK

Dr. Ferda Şenel*

Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yapılan kazılarda bulunan ilk ve orta çağlara ait takı eşyaları, insanlığın çok eskiden beri dış görünüşünü değiştirmeye ve güzelleşme çabasında olduğunu gösteriyor. Psikologlar insanın dış görünümüyle özgüveni arasında önemli bir ilişki olduğunu belirtiyor. İnsanlar üzerinde bırakılan ilk etki de büyük ölçüde kişinin dış görünümüne bağlı. Yapılan bir araştırmaya göre yeni tanıştığımız bir kişiyle ilgili fikrimiz çoğunlukla ilk 15 saniye içerisinde oluşuyor. İyi bir giyim, güzel bir saç modeli ve düzgün bir fiziksel görünümün insanlar üzerinde olumlu etkileri var. Toplumun dış görünüşle ilgili bazı değer yargıları da insanın kendini değiştirmesi için en önemli motivasyon olabiliyor. "İdeal erkek" veya "ideal kadın" görüntüsünde olmak insanların arzuladığı bir hedef. Gerek kadın gerekse erkeklerin güzelleşmeye ve dış görünüşlerini değiştirmeye yönelik istekleri günümüzde çeşitli meslek dallarının doğmasına yol açtı. Örneğin, modacılar, kuaförler, güzellik ve cilt bakım uzmanları insanların dış görünüşlerini değiştirmeyi amaçlayan profesyoneller arasında.

Kişilerin fazla veya eksik olan yönlerini düzeltmeyi hedefleyen plastik cerrahi son yıllarda en çok gelişme gösteren dallardan biri. İlk plastik cerrahi ameliyatları yaklaşık MÖ 3000 yıllarında Hindistan'da yapıldı. 20. yüzyıla kadar diğer cerrahi dalların içinde ve onlara yardımcı olarak yer alan plastik cerrahi, teknolojik gelişmelere paralel olarak tüm dünyada 1940 sonrası ayrı bir uzmanlık dalı olarak yerini aldı ve tüm hızıyla gelişti. Plastik cerrahinin tek hedefi insanı güzelleştirmek değil. Yanıklara bağlı olan yaraların tedavisi ülkemizde yapılan tüm plastik cerrahi ameliyatlarının % 25'ini oluşturuyor. Kopmuş el, kol veya parmakların yerine takılması; yüz kemiklerindeki doğuştan veya kaza sonucu sonradan oluşmuş şekil bozukluklarının düzeltilmesi; baş ve boyun tümörlerinin çıkartılması; doğuştan anormal olan veya kaybolmuş uzuvların yeniden yapılması plastik cerrahinin diğer önemli konuları arasında. Ayrıca, ameliyat sırasında mikroskopun kullanıldığı mikrocerrahi yöntemiyle vücudun bazı yerlerinden alınan deri parçaları, kapanmayan veya yanığa bağlı yaraların onarımında kullanılabilir. Bu ameliyatlar, tüm plastik cerrahi ameliyatlarının yak-

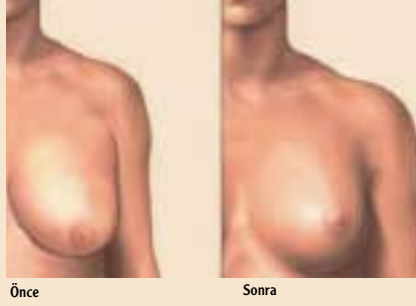
laşık yarısı. Normalden daha fazla büyüyen yara izlerinin tedavisi de mümkün. Normal yaradan daha kalın, değişik renkte ve yara kenarlarından taşan keloidler plastik ameliyatlara giderilebiliyor. Plastik cerrahinin insanı güzelleştirmeyi hedefleyen dalıysa estetik cerrahi; veya diğer adıyla kozmetik cerrahi. Burun ameliyatları, göz kapağı, meme büyütme ve küçültme, yağ aldırma (liposuction) ve yüz gerdirmeye ameliyatları, saç nakli, selülit tedavisi, varis tedavisi estetik cerrahinin konuları arasında. Amerika'da en çok yapılan estetik ameliyatlar arasında ilk üç sırayı yağ aldırma, meme büyütme ve göz kapağı ameliyatları oluşturuyor.

İnsan psikolojisiyle çok yakından ilgili olan estetik cerrahide kişinin içinde bulunduğu ruh halini ve isteklerini anlamak çok önemli. Bazı kişiler depresyondan kurtulup hayata yeniden başlamak, eski yaşantısından sıyrılmak gibi nedenlerden ameliyatı tercih edebiliyor. Örneğin, kendisini genç birisi için terkeden eşinin geri dönmesi için dış görünüşünü değiştirmek isteyen bir bayan, veya bayan arkadaş edinmek isteyen çekingen bir erkek kozmetik cerrahiden

Meme Kaldırma Ameliyatı (Mastopeksi)

Bu ameliyat, doğumlara, emzirmeye, yaşa veya genetik nedenlere bağlı olarak meme sarkması olan kadınlara yapılıyor. Ameliyatın hedefi meme ucunu yukarı kaldırıp memenin daha dik görünmesini sağlamak. Meme sarkmasının yanı sıra küçükse protez gerekebilir. Eğer meme hacmi yeterliyse proteze gerek kalmıyor. Kaldırma ameliyatında meme toplam üç yerden kesiliyor. Klasik olarak meme ucu etrafında, meme ucundan alt tarafa kadar uzanan ve meme altında olmak üzere toplam üç adet kesi yapılıyor. Fazla cilt dokusu alınıp meme ucu daha yukarı seviyeye kaldırılıyor. Bu işlem ortalama 2 saat sürüyor ve kişi bir hafta sonra işine geri dönebiliyor. Meme üzerinde kesilere bağlı olarak oluşan yara izi genellikle 6-8 ay içerisinde kaybolu-

yor. Tam kaybolmayan izler lazer yöntemiyle giderilebiliyor. Meme başına ve süt kanallarına zarar verilmediği için kadınlar hamilelik sonrasında emzirebiliyor.

yarar bekleyebilir. Ancak bu tür durumlarda ameliyat sonrası elde edilen görüntü kişinin hayatını değiştirmeyip, içinde bulunduğu depresyondan kurtarmayabiliyor. Bu nedenle kozmetik cerrahi uygulanacak hastanın seçimi önemli. Estetik ameliyatlar kişinin hayatını bütünüyle değiştirecek, onu içinde bulunduğu ağır depresyondan hemen kurtaracak bir mucize değil. Estetik cerrahlar, kişinin aynaya baktığında ne hissettiğini iyi değerlendirmesini öneriyor. Kişinin, değiştirmek istediği kısmın onu ne kadar mutsuz ettiği ve değiştirildik-

ten sonra da ne kadar mutlu olacağını kararını vermesi gerekiyor. Başkalarını değil, temelde kendisini memnun etmek için estetik ameliyat olan kişiler ameliyat sonrası sonuçlardan daha çok memnun oluyor. Başarılı bir estetik ameliyatın getirdiği yeni görünüme toplumun gösterdiği olumlu tepkiler de kişide özgüveni perçinleyen bir etken.

Yüzünü veya vücudunun başka bir kısmını değiştirmek için estetik cerraha giden kişide genellikle ilk önce bir korku ve biraz da suçluluk duygusu oluyor. Narkoz altında ameliyat düşüncesi

veya sonuçlarının iyi olmayabileceği kaygısı kişilerde korku yaratıyor. Bu tür ameliyatların ekonomik boyutu da kişilerde ayrı bir kaygının kaynağı. Doğanın verdiği vücudu değiştirmek veya diğer insanların ne düşüneceği kaygısı suçluluk duygusunu beraberinde getirebiliyor. Toplumda yaygın olan diğer bir görüş ise plastik cerrahinin yalnızca genç insanlar için uygun olduğu. Medyada görülen örneklerde genellikle genç modeller veya sanatçılar estetik ameliyat olduğu için ileri yaşta yapılan estetik ameliyatların ayıp karşılanacağı

Meme Büyütme Ameliyatı

Meme büyütme ameliyatı, vücut boyutlarına göre küçük memeleri olduğunu düşünen, doğum sonrası memelerde küçülme olan veya iki meme arasında büyüklük farkı olan kadınlarda yapılıyor. Toplumun ideal kadın görünümü konusundaki fikri yıllar içerisinde değişiklik gösteriyor. Örneğin 1950'li yıllarda büyük meme modayken 1970'lerde küçük memeli mankenler popülerdi. 1980'li yıllardaysa atletik yapılı ve büyük memeli kadınlar popüler hale geldi. Meme büyütme ameliyatı, kişinin kendine olan güvenini artırsa da başkalarının kişiye davranışlarını değiştirebilir. Ameliyata karar vermeden önce kişinin beklentilerini çok iyi değerlendirip doktoruyla her konuyu görüşüp tartışması gerekiyor. En uygun adaylar, kusursuzu aramayan ancak daha iyi

görünüm isteyenler, yani beklentileri dengeli ve gerçekçi olanlar.

Meme dokusunun arkasına yerleştirilen bir protez yardımıyla, göğüsler bir veya birkaç beden büyütülebiliyor. İlk olarak 1960'lı yılların başında kullanılan silikon protezler kanser veya başka bir sağlık problemine yol açmıyor. Sırf Amerika'da yılda 200 binin üzerinde meme protezi yerleştiriliyor. Meme büyütme ameliyatlarında öncelikle hacim eksikliği, sayısal olarak hesaplanarak eklenecek hacim tespit ediliyor. Daha sonra yerleştirilecek protez tipi ve ameliyatın uygulama şekli hastayla görüşülerek belirleniyor. Yapılış maddesine ve şekline göre çeşitli meme protezleri var. Meme protezi, silikon kılıf içerisinde silikon jel veya tuzlu su (serum fizyolojik) bulunan

bir madde. İçi silikon jel dolu protezlerin başlıklık sistemiyle ilgili çeşitli hastalıklara yol açabileceği iddiası, bu tip protezlerin bazı ülkelerde kullanılmayışının nedeni. Yapılan çalışmalarda bu kanıtlanabilmiş değil. Protez kılıflar örgülü veya örgüsüz, damlacık biçiminde veya yuvarlak olabilir. Bu protez çeşitlerinin hepsinin de kendilerine özgü avantajları ve dezavantajları var. Bunlar hastaya anlatılarak protez tipi için karar veriliyor. Örneğin 22 yaşındaki bir bayanda, genç kız memesine daha yakın olduğu için yuvarlak protez tercih ediliyor, ama 40 yaşındaki bir kadında damla protez daha doğal görünüyor. Daha sonra protezin nereye, ne şekilde ve ne miktarda yerleştirileceği planlanıyor. Protezler genellikle üç bölgeden yerleştiriliyor: meme başının çevresindeki kahverengi bölümlün (areola) altından, meme altındaki kırışıklık çizgisinden veya nadiren koltuk altından. Doğum yapmamış ve areola çapının küçük olduğu hastalarda meme altı kırışıklık çizgisi, doğum yapmış ve areola çapı büyük hastalardaysa areola altı tercih ediliyor. Eğer meme bezi dokusu yeterli kalınlıktaysa protez meme bezi altına, bez dokusu azsa kas dokusu altına yerleşti-

düşüncesi yaygın. Ancak son yıllarda toplumun değişen kültürel yapısı, özel sigortaların yaygınlaşması ve estetik ameliyatların olumlu sonuçlarının gazete ve televizyonlarda görülmesiyle toplumun bu konudaki bakış açısı hızla değişiyor.

Son yıllarda, yalnızca ameliyat edilen bölgenin uyuşturulması ve ameliyat sırasında kişinin uyanık kalması yöntemiyle yapılan estetik ameliyatlar yaygınlık kazanıyor. "Lokal anestezi" denilen bu uyuşturma tekniğinin en önemli avantajı narkozun vücutta yaratabileceği olumsuz etkileri ve riskleri taşımaması. Narkoz sonrası oluşan mide bulantısı, boğaz ağrısı gaz sancısı gibi şikayetler lokal anestezide görülüyor. Ameliyat bölgesine yapılan uyuşturucu iğneyle o bölgede saatler süren bir uyuşukluk elde etmek mümkün. Bu yöntemle kanama ve ameliyat sonrası morluk riski de daha az. Tüm ameliyat boyunca uyanık olan hasta ameliyatın sonuçlarını anında görebiliyor ve ameliyatla ilgili fikirlerini o esnada cerrahla konuşabiliyor. Cerrahsa hastayı ameliyat sırasında ayağa kaldırıp, örneğin yaptığı yeni memenin nasıl görüldüğüne bakabiliyor ve gerekirse anında değişiklik yapabiliyor. Kişinin hastanede yatış süresini azaltan bu yöntem bazı estetik ameliyat-

lıyor. İçi boş silikon kılıf yerleştirildikten sonra, meme istenilen büyüklüğe gelene kadar kılıfın içerisine tuzlu su veriliyor. Meme çevresinden yapılan lokal anestezile veya narkoz altında gerçekleşen bu ameliyat yaklaşık 1,5-2 saat sürüyor. Ameliyat sonrası 24-48 saat süren yorgunluk hissi olabiliyor. Birkaç günde pansuman sargısı azaltılarak sutyen takılıyor. Ameliyat sonrası 2-3 hafta kadar meme etrafında yanma hissi ve memede dokunmaya karşı duyarlık oluyor. Dikiş izleri 6 hafta kadar pembe kalabiliyor, sonra yavaş yavaş beyazlaşıyor. Protez ameliyatları sonrası hastalar emzirebiliyorlar. Memenin duyusunda genellikle bozulma olmuyor ve uzun süreli dikkat çekici iz genellikle kalmıyor. Ameliyat sonrası hastaya antibiyotik ve ağrı kesici veriliyor. Ameliyat sonrası 3-4 gün hareketlerle artan ağrı olabilmesi nedeniyle bir hafta kadar hareketler kısıtlanıyor. Uygulanan dikişler birinci hafta alınarak doktorun önerdiği meme masajına başlanıyor. Daha sonra bir yıl boyunca, önce ayda bir, daha sonra iki ayda bir kontrollere geliniyor. Meme protezi kansere yol açmasa da, daha sonra herhangi bir kitle oluşması durumunda mamografi çekilmesini güçleştirebiliyor. Meme protezi yerleştirilmiş kişilerde ileride meme kanseri kuşkusu olursa mamografinin bu konuda deneyimli bir radyolog tarafından yapılması gerekiyor.

Meme Küçültme Ameliyatı

Memelerin aşırı büyük olması kozmetik problemlere yol açabileceği gibi sırt ve boyunda kas gerilmelerine, baş ve omuz ağrılarına yol açabiliyor. Büyük ve sarkmış memelere sahip kadınlar, cilt şişikleri ve enfeksiyonlarından da şikayetçi. Ayrıca büyük meme taşıyan sütyen askıları omuzlarda derin izlere yol açıyor. Ancak bu ameliyatın tercih edildiğinde kozmetik nedenler başta. Bu ameliyatta en önemli hedef, en az yara izini bırakıp en iyi meme şeklini vermek. Bu nedenle ameliyat öncesi meme ölçümlerini çok titiz yapmak ve iyi bir planlama gerekiyor. Bu ölçüm ve planlama en az ameliyatın kendisi kadar önemli. Ameliyatta fazla yağ dokusu ve cilt alınarak memeye tekrar şekil veriliyor ve meme başı yukarı kaldırılıyor. Meme başı, daha yukarıda olması gereken yere taşınırken meme başı etrafındaki koyu

renkli deri halkasının çapı da küçütülebilir. Ameliyattan sonra ince pansumanın üzerine elastik bandaj sarılıyor veya cerrahi sutyen giydiriliyor. İlk 1-2 gün içinde birikebilecek kan ve sıvıları dışarı almak üzere her iki meme yanlarında ince birer tüp (dren) yerleştirilebilir. Bandajlar 1-2 gün sonra çıkarılıyor ve dikişler 7-10 gün içerisinde alınıyor. Memeleri küçültmek için yapılan ameliyatlar uygulanan tekniğe göre emzirmeyi ve meme başının duyarlılığını etkiliyor. Kişi sosyal aktivitelerine ve eğer çok yorucu değilse işine 1 hafta içinde dönebilir. Ancak 4-6 hafta ağır egzersizlerden kaçınması gerekiyor ve 8 hafta kadar özel tip bir sütyen kullanması gerekiyor. Bu ameliyat sonrası 8 ay kadar sürebilecek yara izi oluşuyor. Bu izler zamanla silikleşerek kayboluyor. Kaybolmayan izler için lazer tedavisi öneriliyor.

ların cerrahın ofisinde yapılmasını bile mümkün kılıyor. Böylece kişinin hastanede yatmasına gerek kalmıyor ve ameliyatın maliyeti önemli oranda azalıyor. Tabii bu yöntem her kişiye ve tüm estetik ameliyatlara uygulanamıyor.

Estetik ameliyatlar her zaman kusursuz sonuç vermeyebiliyor ve kişiler sonuçlardan her zaman memnun kalıyabiliyor. Amerika'da 1995-97 yılları arasında estetik cerrahların yaptığı yağ

aldırma (liposuction) ameliyatlarından sonra açılan toplam 257 davada hastalara toplam 8,5 milyon dolar tazminat ödendi. Cerrahların dava edilmesindeki en önemli nedenler ameliyattan iyi bir randıman alınmaması, kanama, uzun süren morluklar ve yağ alınan bölgedeki cildin ölmesi. Diğer estetik ameliyatlarda da kanama, şekil bozuklukları ve istenen randımanın alınmaması gibi riskler var. Yapılan araştırmalar bu tür

Bütün cerrahi girişimler gibi meme büyütme ameliyatı da bazı belirsizlikler ve risk taşıyor. Deneyimli bir estetik cerrah tarafından yapıldığında, komplikasyonlar seyrek ve az olmakla beraber, ameliyat yerinin mikrop kapması veya uyutmak için verilen ilaçların yan etkileri de söz konusu. Ameliyat sonrasında en fazla rastlanan sorun, kapsül oluşması. Protez etrafında oluşan kapsül, memeyi sertleştirip ağrıya neden oluyor ve memenin doğal görünmesini önüyor. Kişiyi aşırı rahatsız ederse ikinci bir ameliyatla kapsül çeşitli yerlerinden kesilerek zayıflatılıyor veya bütünüyle çıkarılıyor. Çok nadiren protez yuvasında iltihap olabiliyor. Bu istenmeyen durumda protezin çıkarılması ve değiştirilmesi gerekiyor. Bazı hastalar, ameliyat sonrası meme başlarında duyarlılığın artması veya bütünüyle kaybindan şikayet edebiliyorlar. Bu belirtiler zamanla azalarak geçiyor, ancak çok nadiren kalıcı oluyor. Meme protezi, gebeliği veya emzirmeyi önlemiyor. Bazen yırtılabilir, delinebilir veya içindeki jel maddeyi sızdırabilir. Bu durumda protezin değiştirilmesi gerekiyor. İçi tuzlu su dolu protezlerde bu risk daha fazla. Bu tür protezleri üreten Mentor firmasının protez yerleştirilen 1680 kadın üzerinde yaptığı çalışmada bunların % 27'sinin 3 yıl içerisinde patlama veya mikrop kapma nedeniyle çıkartıldığı belirtiliyor. Protezin çıkartılmasını gerektiren bu du-

rumlar veya ameliyat sonrası yeni meme şeklinin beğenilmemesi, protez ameliyatları sonrasında açılan davaların en önemli nedenleri. Yukarıdaki risklerin ameliyat öncesi kişilere mutlaka ayrıntılı olarak anlatılması bu açıdan önemli.

Memenin kanser nedeniyle çıkarılması (mastektomi) sonrası yeni bir meme oluşturulması estetik cerrahının diğer bir konusu. Yeni meme yapılacak hastaların seçimini onkolog (mastektomi sebebi kanserse), plastik cerrah, ve radyoterapistten (ameliyat öncesi veya sonrası radyasyon düşünülüyorsa) oluşan bir ekip belirler. Aşırı kilolu, çok sigara içen, şeker hastalığı veya ileri derece kalp-akciğer hastalığı olan kişilerde bu ameliyat riskli. Bu ameliyatta hedef iyi ve doğal görünüme mümkün olduğunca yakın bir meme oluşturmaktır. Ameliyattan sonra yeni memede süt üretimi ve normal duyu olmuyor. Yeni meme karın kaslarını ve cildi kullanarak yapılabilir. Diğer bir yöntemdeyse protez, ve üzerine vücutun diğer bir bölgesinden alınan cilt yerleştiriliyor.

Ameliyatlardan sonra hasta 3-5 gün içinde taburcu ediliyor ve dikişler 7-10 gün içinde alınıyor. Ameliyat sonrası yaraların bütünüyle iyileşmesi için geçen süre 6 hafta. Hastanın kontrollere düzenli olarak gelmesi ve yakın takibi önemli. Diğer memede kanserin erken tanısı için periyodik muayene ve mamografi yapılması da öneriliyor.

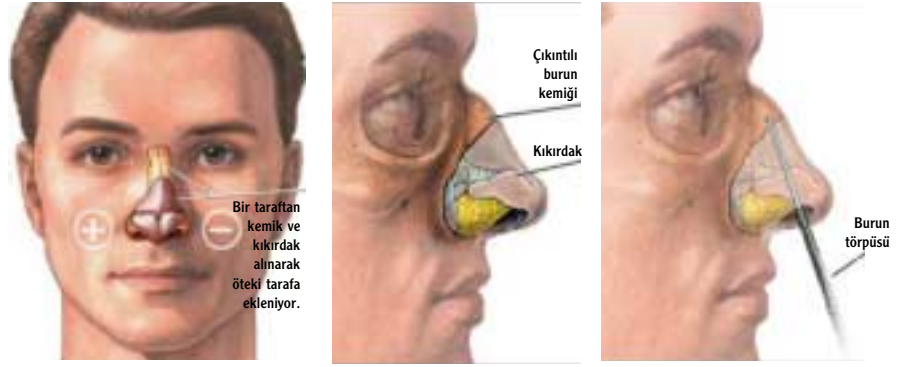
komplikasyonların her cerrahın hayatında en az bir kere başına geldiğini gösteriyor. Diğer cerrahi dallardan farklı olarak estetik cerrahinin sonuçları göz önünde olduğu için kötü veya iyi yapılan bir ameliyatın farkı derhal anlaşılıyor. Başarısız bir burun estetiği ameliyatı, kötü yapılmış bir meme ameliyatı kişinin kendisi veya çevresindekiler tarafından kolaylıkla görülebiliyor. Bu nedenle cerrah seçimi estetik ameliyatlarda çok önemli. Cerrahın başarısızysa deneyimiyle doğru orantılı. Örneğin burun estetiği ve yağ aldırma gibi ameliyatlarda belli bir deneyimi kazanmak ve ustalaşmak için 1000 civarında ameliyat yapmak gerekiyor.

Meme Ameliyatları

Meme ameliyatları, sonuçları açısından kişileri en çok memnun eden, ancak ameliyat sonrası komplikasyon oranı da en yüksek olan estetik ameliyat. Bu tür ameliyatlarda küçük, sarkmış veya büyük memeleri düzeltmek için yapılıyor. Meme dokusunun az gelişmesine bağlı olarak, memenin küçük olması veya sarkması nedeniyle yapılan meme büyütme veya meme kaldırma ameliyatları en sık yapılan estetik ameliyatlardan arasında. Meme ameliyatlarında hasta seçimi önemli. Aşırı şişman, ileri akciğer veya kalp hastalığı olan kişilerde ameliyat yüksek risk taşıyor. Muayenede şüpheli kitle tespit edilen, ailesinde meme kanseri olan, veya 30 yaş üzerindeki kadınlarda ameliyat öncesi mamografi yapılması gerekiyor. Ameliyatlarda genellikle hastayı uyutarak, yani genel anesteziyle yapılıyor. Ancak lokal anesteziyle yapılan meme ameliyatları da oldukça iyi sonuçlar veriyor. Kanama, yaranın mikrop kapması ve kullanılan ilaçlara bağlı yan etkiler, bu tür ameliyatlardan sonra nadiren karşılaşılan durumlar.

Burun Ameliyatları

Estetik burun ameliyatları buruna yeniden şekil vermeyi hedefleyen ve plastik cerrahide en çok yapılan ameliyatlardan arasında. Bu ameliyatla burun küçültülüp büyütülebiliyor, kemeri varsa düzgün veya kavimsi forma getirilebiliyor ve eğri bir burunsa düzeltilebiliyor. Ayrıca kalın burun uçları inceltip, geniş burun delikleri daraltılabiliyor.

Dudak ile burun açısı artırılarak daha kalkık bir burun elde edilebiliyor. Eğer hastada nefes almada zorluk şikayeti de varsa, estetik ameliyat sırasında hastanın nefesi de düzeltiliyor. Genelde kozmetik burun cerrahisinin amacı, burundaki fazla kıkırdak ve kemiğin çıkarılması, şişkinlik ve düzensizliklerin alınarak hastanın yüz ölçülerine uygun, ve genellikle daha küçük görümlü bir burun yaratılması. Yapılan işlemler, burundan nefes alıp vermeyi bozmadan, burnun her bölgesine dengeli ve rafine bir görünüm kazandırmayı hedefliyor.

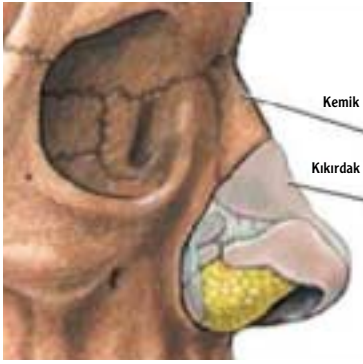
Ameliyat yapıldığı belli olmayan, abartısız doğal bir burun görüntüsü de hedeflenen amaçlar arasında. Burun ameliyatları kemik gelişiminin tamamlandığı 17-18 yaşlarına kadar önerilmiyor.

Burun ameliyatları görünüşü olumlu yönde değiştirerek kişinin kendine olan güvenini artırıyor. Ameliyatı isteyen kişinin beklentilerini dikkatlice düşünüp cerrah ile konuşması gerekiyor. Fizik olarak sağlıklı, psikolojik olarak bu ameliyata hazırlıklı ve gerçekçi beklentileri olanlar bu ameliyat için en iyi adaylar. Estetik cerrah ameliyat öncesi yüz

Estetik Kulak Ameliyatları

Estetik kulak ameliyatları en büyük sıklıkla kulak boyutunu küçültme ya da "kepçe kulak" durumunu düzeltmek için yapılıyor. Kulakta bulunan "Y" şeklindeki kıvrımın yetersiz gelişmesi ya da kıkırdak kısmın normalden fazla geniş olması, kulakta şekil bozukluklarına yol açıyor. Kulak gelişimi büyük ölçüde 5-6 yaşına kadar tamamlanıyor. Bu nedenle bu tür ameliyatlardan okula başlamadan yapılması uygun. Ancak ameliyatın daha ileri yaşlarda da yapılması mümkün. Çocuklarda ameliyat genel, erişkinlerdeyse lokal anesteziyle gerçekleştiriliyor. Hedef, kulağın başa daha çok yaklaşmasını sağlamak. Ameliyat kulak arkasından yapıldığı için dıştan herhangi bir ameliyat izi görülüyor. Ancak ameliyat bölgesinde iltihap gelişirse yara izi kalma riski yüksek. Bu tür durumlarda derhal antibiyotik verilmesi gerekiyor. Ameliyat bölgesinde meydana gelen kanama ve pıhtı birikmesi, diğer bir risk. Ameliyattan sonra her iki kulak üzerine baskılı sargı uygulanarak birkaç gün bırakılıyor. Sargı açıldıktan sonraysa birkaç hafta kulakların üzerine gelecek şekilde tenisçi bandı takılması tavsiye ediliyor. Doğuştan kulak yokluğu veya bir kaza sonrası kulağını kaybedenler için de yeni kulak yapılabilir. Bunun için normal olan diğer kulak taslak alınır. Yeni kulak oluşturmak için kaburga kıkırdağından yararlanılabilir. Son yıllarda hazır kulak protezleri kullanılarak yapılan ameliyatlarda başarılı sonuçlar vermiş durumda.

fotoğrafı çekip bilgisayara aktardıktan sonra, kişinin istek ve beklentileri doğrultusunda uygun burun şekli üzerinde çalışma yapıyor. Burun şeklini belirlemede, burnun kemik ve kıkırdak yapısıyla derinin kalınlığı, yüzün şekli ve kişinin yaşı önemli.

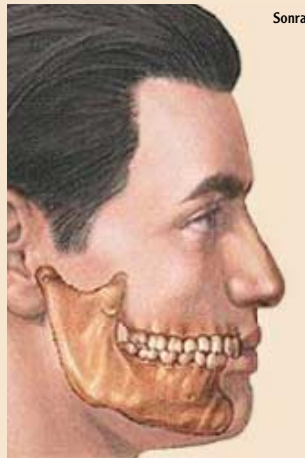
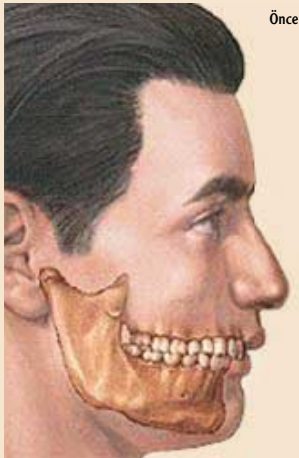
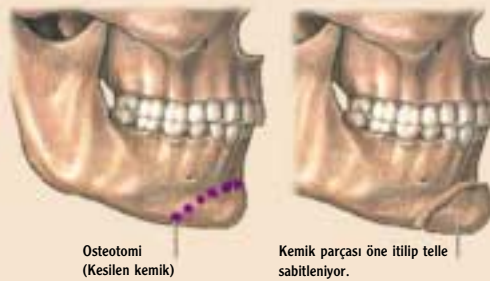
Ameliyat öncesinde, sigaranın ameliyattan en az 1 hafta önce kesilmesi gerekiyor; yüz yıkanması, ve diyet konusunda kişiler bilgilendiriliyor. Estetik cerrahın bu uyarılarına dikkatle uyulması ameliyatın daha kolay geçmesine yardımcı oluyor. Estetik burun ameliya-

tı cerrahın seçimine göre genel anesteziyle veya düzeltilecek yer çok küçükse lokal anesteziyle yapılabilir. Lokal anesteziye genellikle hafif sakinleştirici ilaçlar verilerek burun ve çevresi dokular uyuşturuluyor. Ameliyat sırasında kişi uyanık olsa da ağrı hissetmiyor. Ancak gerek hastanın ameliyat sırasındaki sesleri duymaması, gerekse cerrahın ameliyata daha iyi konsantre olması yönünden hastanın uyutulması, yani genel anestezi tercih ediliyor. Teknik olarak burun ameliyatları açık ve kapalı olmak üzere iki şekilde yapılıyor. Ameliyat ke-

sileri burun deliklerinin içinde kalıyor ve dışta herhangi bir iz görülüyor. Burun deliklerini daraltmak amacıyla yapılan kesilerse burun deliklerinin alt kenarından birkaç milimetre dışarı doğru uzanıyor ve ancak çok yakından bakılırsa farkedilebiliyor. Ameliyatta yapılan işlem, deri ve kıkırdak fazlalıklarının alınması veya düzeltilmesi. Ameliyat sırasında burun derisi alttaki kıkırdak ve kemik dokulardan ayrılıyor ve istenen biçime getiriliyor. Biçimlendirme hastanın sorununa ve cerrahın seçtiği tekniğe bağlı. Genellikle fazlalık oluşturan doku parçaları ve kemikler çok duyarlı kesicilerle çıkarılıyor. Çıkarılan dokular bazen de burnun başka bir kısmındaki eksikliklerin tamamlanması için kullanılabilir. Burun ucunun daha iyi biçimlendirilebilmesi için yine burundan alınan kıkırdak parçaları kullanılıyor. Burnun ortasında bulunan kemiğin eğriliği (septal deviasyon) ve buna bağlı nefes alma sorunları da bu ameliyatlarda düzeltiliyor. Ameliyat, yapılacak işlemlerin zorluk derecesine göre ortalama bir-bir buçuk saat sürüyor. Ameliyat gününün gecesi hastanede yatırılan hasta, önemli bir sorun yoksa, ertesi gün taburcu ediliyor. Ameliyat sonrası ilk 24 saat içinde yüzde şişme hissediliyor, burun ağrısı ve künt bir baş ağrısı oluyor. Bu şikayetler uygun ağrı kesici ilaçlarla gideriliyor. Ameliyat sonrası ilk günün, baş hafif yukarıda olacak şekilde yatakta (banyoya gidiş hariç) geçirilmesi öneriliyor. İlk birkaç gün hafif sızıntı şeklinde kanama olabiliyor. Gözlerin çevresindeki şişlik ve morluklar başlangıçta giderek artıyor ve 2-3 gün sonra zirveye ulaşıyor. Soğuk tamponların uygulanması şişliği azaltıyor ve kişi kendisini daha iyi hissediyor. Ameliyat sonrası kanamayı engellemek amacıyla burna 1 veya 2 gün duracak tampon yerleştiriliyor. Ameliyatta, yapılan yeni şekli korumak için burun üstüne alçı veya metalden yapılan atel uygulanıyor. Beşinci gün gevşeyen bu atel çıkartılıyor ve yenisi yerleştiriliyor. Kişi yeni burnunu ilk olarak 5. günde görüyor. Konulan ikinci atel de 10. günde tamamen çıkarılıyor. Ameliyat sonrası küçük kanamalar cilt altında kırmızı noktalar olarak görülüyor; ancak bunlar genellikle ufak ve kalıcı değil. Göz kapakları ve çevresinde oluşan morluklar genellikle 10-15 günde kayboluyor. Burun sırtındaysa 15-20 gün veya daha uzun sürebilen şişlikler

Estetik Çene Ameliyatları

Çeneyi büyütüp yüzün geri kalan kısmıyla uyumlu hale getirmek için yapılan çene estetiği ameliyatları için en uygun adaylar, küçük çeneli ancak ısırma problemi olmayan kişiler. Ameliyat planını yaparken çenenin röntgenleri çekiliyor ve gerekli hesaplamalar yapılıyor. Çene büyütme ameliyatları iki şekilde gerçekleştirilebilir. Lokal anestezinin uygulandığı ilk yöntemde çene kemiğiyle cilt arasında silikon, polietilen veya akrilik gibi sentetik maddeler yerleştirilerek çene genişletilebilir. Diğer yöntemdeyse çenenin altından yapılan bir kesile çene kemiğine ulaşıyor. Bazen ağız içerisinden de bu kemiğe ulaşmak mümkün. Çene kemiğine ulaşıldıktan sonra, kemik enlemesine kesilerek altta kalan kısım istenildiği kadar öne çekiliyor. Bu işlem sırasında boş kalan kısımlara gerekirse kemik parçaları yerleştirilebilir. Titiz bir çalışmayla son derece iyi sonuçlar alınan bu ameliyatta yüz sınırlarını korumak önemli. Ameliyatın hedefi çeneyi doğal büyüklük ve görünümüne kavuşturarak yüze uyumlu hale getirmek. Uzun dönem sonuçlarsa genellikle yüz güldürücü.

olabiliyor. Bu şişliklerin % 80-90'ı ilk ayda geçiyor. İkinci haftadan başlayarak kişi günlük hayata dönebiliyor. Bu ameliyattan sonra dikişlerin alınmasına gerek yok, çünkü kendiliğinden eriyen dikişler kullanılıyor. Burun şişliklerinin inmesi için iki ay, son halini alması için de altı ay ila bir yıl süre geçiyor. Bu süre boyunca burnun darbelerden korunması, en az iki ay gözlük kullanılmaması, doğrudan temas gerektiren sporlardan uzak durulması ve aşırı efor gerektiren etkinliklerden (jogging, yüzme, eğilme, cinsel ilişki; yani kan basıncını artıran her türlü etkinlik) 2-3 hafta kaçınılması gerekiyor. Burnu çarpmaktan veya sürtmekten ve güneş yanığından 8 hafta süreyle sakınmak, yüz ve saç yıkarken veya kozmetikleri kullanırken dikkatli davranmak da önemli.

Ameliyat sonrası ilk günlerde, yüzdeki morluk ve şişliklerden ötürü birçok hasta kendisini depresyonda hissediyor. Bu oldukça normal ve beklenen bir durum. Dinlenmeyle bu evre geçiyor. Günden güne daha güzel görünmeye başlayan burunla kişi kendisini çok daha iyi hissediyor. Genellikle iki hafta içinde burun eski şeklini almaya başlıyor, ancak iyileşme yavaş ve adım adım ilerliyor. Ufak şişlikler bir yıl veya daha uzun süre devam ediyor. Bu arada kişi ailesinden ve bazı arkadaşlarınızdan beklenmeyen tepkiler görebiliyor. Yeni burnuyla eski burnu arasında fark olmadığını söyleyenler ya da kişi bir aile gele-

neğini bozmuş gibi davrananlar olabiliyor. Bu tür durumlarda kişinin öncelikle ameliyatı neden istemiş olduğunu düşünmesi gerekiyor. Eğer kişinin hedeflediği burun şekline ulaşılmışsa, yapıldığı belli olmayan, abartısız, doğal ve yüzüne yakışan bir burun yaratıldıysa yapılan cerrahi girişim başarılı kabul edilebilir. Yeni bir burun yeni bir hayatın garantisini vermese de kişinin görünümünün düzeltilmesi onun özgüvenini tazeliyor. Ömür boyu güzel görünüme sahip burun yaratılması da hedeflenen diğer bir konu. Ancak genç veya genç-erişkin yaşta burun ameliyatı yapılması yaşlanmanın etkilerini durdurmuyor. Genellikle, 40-50 yaşlarından sonra burun derisi gevşiyor, uzayıp elastikiyeti azalıyor. Diğer dokuların yaşlanmasıyla birlikte burun dokuları da zamanla özelliğini kaybediyor. Bu nedenle yapılan estetik burun ameliyatı sonucunda oluşan burun şeklinin ömür boyu değişmemesi beklenmiyor.

Burun ameliyatları her cerrahi girişim gibi belli ölçüde belirsizlik ve risk taşıyor; ancak deneyimli bir plastik cerrah tarafından yapıldığında komplikas-

yon olasılığı çok az. Yaranın mikrop kapması, burun kanaması veya kullanılan ilaçların yan etkileri gibi risklerin ortaya çıkma olasılığı, cerrahın ameliyat öncesi ve sonrası için verdiği tavsiyelere uyarak azaltılabiliyor. Burun estetik ameliyatlarından sonra çok düşük oranda oluşabilen (% 10) bazı küçük şekil bozuklukları ve istenilmeyen kalıcı şişliklerin düzeltilmesi için ikinci bir ameliyat gerekebiliyor. Bu ameliyatlar ilk ameliyata göre daha kısa sürüyor. Ancak deneyimsiz ve bilgi yönünden yetersiz cerrahlar tarafından yapılan hatalı ameliyatlar sonucunda oluşan önemli şekil bozukluklarının düzeltilmesi çok daha güç.

Yarık Dudak ve Damak Onarımı

Halk arasında tavşan dudak olarak bilinen yarık dudak tek başına veya yarık damakla birlikte görülebilir. Bu yapı bozukluğunun nedeni çoğunlukla bilinmiyor. Ancak hamilelik sırasında alınan ilaçlar, röntgen ışını, stres, merdivenden düşme gibi darbeler veya geçirilen bazı mikrobik hastalıklar, vitamin eksikliği buna yol açabiliyor. Ayrıca hastalığın kalıtsımla da geçme olasılığı var. Dudak-damak yarıklarının görülme sıklığı 700-1000 doğumda bir. Bu çocukların çoğunda başka bir doğumsal bozukluk veya anormallik olmuyor. Hastaların çoğu zeka ve yetenek bakımından normal. Bu çocuklarda orta-

kulak iltihabı riski fazla. Tedavi edilmezse kulak enfeksiyonlarına ve sonuçta işitme kaybına neden olabiliyor. Yarıklı çocukların çoğunda, eğri diş, eksik veya fazla diş gibi anormallikler görülüyor. Bazı yarıklı çocuklarda çeneler iyice kapanmıyor ve çiğneme sorunu oluşuyor. Damağın erken çocukluk döneminde kapatılmaması ileride düzeltilmesi mümkün olmayan konuşma sorunlarına yol açıyor. Bütün bu sorunları çözümlenmek ve yüze doğal bir görünüm kazandırmak için ameliyat gerekli. Yarıklı çocukların tedavilerinde, içinde plastik cerrah, kulak burun boğaz uzmanı, çocuk uzmanı, çene cerrahı, genetik uz-

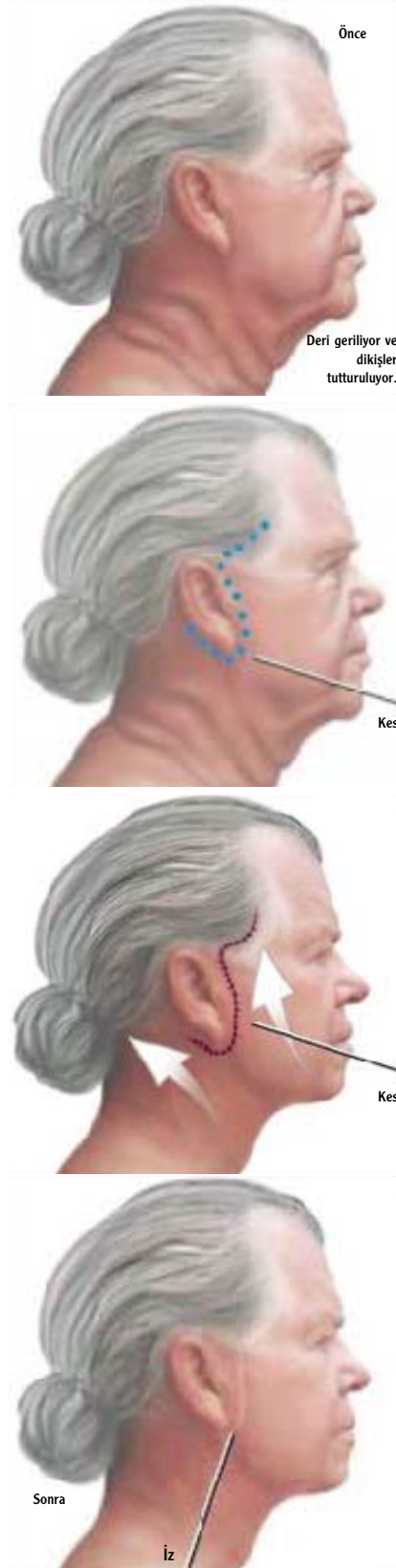
manı, ve psikoloğun yer aldığı uzmanlaşmış bir ekibin bulunmasında yarar var. Bebek 6-10 haftalık olduğunda yarık dudak, 6-12 aylık olunca da yarık damak ameliyat ediliyor. Cerrahi onarım için yaş sınırı çocuğun sağlığına, büyüklüğüne, ve cerrahın seçimine bağlı. Yarık damaklı bazı çocuklarda, daha iyi sonuç almak için, ikinci bir damak ameliyatı gerekebilir. Diş hattında yarık bulunan çocuklarda ameliyatta yarık hattına bir kemik parçası (greft) konuluyor. Bu ameliyat, kalıcı dişlerin gelişme hızına bakılarak 6-10 yaşları arasında yapılıyor, ve hedef kalıcı dişlerin daha iyi gelmesini sağlamak. Yarık dudaklı çocuklarda dudakta ameliyat sonrası kalan izlerin düzeltilmesi için daha ileri yaşlarda ek bir ameliyat gerekebilir. Yirmi yaşından sonra nefes almayı veya görünümü düzeltmek için burun ameliyatı yapılabiliyor. Deneyimli bir ekip çalışmasıyla yapılan bu ameliyatların sonucu son derece yüz güldürücü.

Karın Ameliyatları

Estetik karın ameliyatları plastik cerrahide en çok uygulanan ameliyatlardır. Karın bölgesinde fazla yağ dokusuna bağlı şekil bozukluğu, eğer deri sarkıklığı yoksa yağ alma (liposuction) yöntemiyle düzeltiliyor. Ancak, karın bölgesinde yağ birikimiyle birlikte deri sarkıklığı ve kaslarda gevşemeye bağlı şekil bozukluğu varsa bu durum "abdominoplasti" denilen karın germe ve kas sıkılaştırma yöntemiyle düzeltiliyor. Karın germe, karın üst, orta ve alt bölgesindeki deri sarkıklığı ve yağ birikiminin ortadan kaldırılması ve karın kaslarının sıkılaştırılması için uygulanan cerrahi yöntem. Karın bölgesindeki sarkımlarda kullanılan bu yöntem sonucunda çok belirgin bir düzelme sağlanıyor. Bu ameliyat sonunda sezeryen izinden daha uzun, bikini çizgisi içinde kalacak olan iz zaman içinde silikleşiyor. Karın germe için en iyi adaylar, egzersiz ve diyetle düzelmeyen sarkmış karın derisi veya yağ birikmesinden şikayetçi olan kişiler. Bunun yanında, çok sayıda hamilelik geçiren kadınlarda gevşemiş karın kaslarını güçlendirmek ve sarkık karın derisini germek için iyi bir yöntem. Yaşlı kişilerdeyse zaman içinde sarkan karın derisinin düzeltilmesi için bu yöntem uygulanabiliyor. Bu ameliyatın, çok fazla kilosu olan kişilerde fazla kilolarını mümkün olduğunca verdikten sonra yapılması, hamile kalmayı planlayan kadınlardaysa doğum sonrasına ertelenmesi öneriliyor. Böylece yapılan karın germe işlemi daha kalıcı ve daha iyi sonuç veriyor.

Cerrah, kişinin genel sağlık durumunu gözden geçirdikten sonra karın bölgesini inceleyerek ameliyat planını yapıyor. Sürekli kullanılan bir ilaç varsa bunu ameliyat öncesinde belirtmek gerekiyor. Örneğin kanı sulandıran ilaç kullananların, bunları ameliyattan bir süre önce bırakması tavsiye ediliyor. Özellikle ameliyattan 1-2 hafta önce ve ameliyattan 2 hafta sonraya kadar sigara içilmemesi gerekiyor. Eğer yağ birikimi göbük çevresinde ve çok az bir deri sarkıklığı varsa, mini karın germe denen daha küçük bir girişim yapılıyor. Kalça etrafındaki yağ birikimi için liposuction yöntemi ekleniyor. Klasik karın germede, daha önce planlanan yerden karın kesilerek deri, kaburgaların alt kısmına kadar karın duvarından ayrılı-

yor ve karın kaslarındaki gevşeklik onarılıyor. Bu işlem düz bir karın olmasını sağlayarak bel kısmını daraltılıyor. Deri aşağı doğru çekilip fazla deri çıkartılıyor ve göbük için yeni bir yer yapılıyor. Ameliyat sonunda hastaya uygun bir korse giydiriliyor. Bu ameliyat karının büyüklüğüne ve genişliğine bağlı olarak

2-3 saat sürüyor. Mini karın germe ise yaklaşık 1-2 saat. Ameliyat sonrası az miktarda ağrı ve gerginlik hissediliyor. Ancak bu şikayetler ağrı kesici ilaçlarla kontrol altına alınıyor. Ameliyat olan kişiler ameliyat bölgesinin genişliğine bağlı olarak aynı gün veya 2-3 gün sonra evine gidebiliyor.

Karın germe ameliyatı bütün cerrahi müdahaleler gibi bazı risk taşıyor. Eğer bu ameliyatlar uygun planlama ve teknikle yapılmazsa kısmi deri kayıpları, enfeksiyon, ve yaralarda açılmalar olabiliyor. Ameliyat sonrası kanama nadir de olsa görülebiliyor. Bu ameliyatlar eğer deneyimli plastik cerrahlar tarafından yapılırsa sonuçları çok başarılı oluyor. Karın alt bölgesinde bikini çizgisi içerisinde bulunan ameliyat iziyse zamanla silikleşiyor. Kişinin kendisini eskisi gibi hissetmesi 2-3 hafta alabiliyor. Karın germe sonrası düzelmeyi hızlandırmak için karın kaslarını güçlendirecek egzersizlere ameliyat sonrası en erken dönemde başlanması öneriliyor, ancak ağır egzersizlerden kaçınılması gerekiyor. Ortalama 1-2 hafta sonra kişi işine geri dönebiliyor. Ameliyat sonrası 3-6 ay arasında belirgin olan ameliyat izleri 9 ay veya 1 yıl sonra silikleşiyor. Bu iz, iç çamaşırının içinde bulunacağı için sorun oluşturmuyor. Aşırı belirgin izler için ikinci bir girişim gerekebiliyor. Özellikle sigara, yara iyileşmesini bozan etkenlerden biri. Karın germe ameliyatının uzun süreli sonuçları, uygun bir diyet ve sürekli egzersiz yapılması koşuluyla son derece yüz güldürücü.

Yüz Germe Ameliyatları

İnsanlar yaşlandıkça, yerçekimi, güneş ve günlük hayatın yarattığı stresin izleri yüzünde görülebiliyor. Burun ile ağız arasında derin çizgiler oluşuyor, çene çizgisi gevşekçe büyüyor ve boynunda yağ depolanıyor. Yüz germe ameliyatlarında fazla yağlar çıkartılıyor, gevşeyen veya sarkmış olan yüz derisinin fazlalıkları alınıyor, kaslar gerginleştiriliyor ve yüz ile boynun derisi geriliyor. Böylece kişiye daha genç bir yüz görünümü kazandırılıyor. Yüz germe tek başına, veya alın germe, göz kapağı cerrahisi veya burun ameliyatları gibi diğer ameliyatlarda da yapılabiliyor. Yüzü gençleştirmek, pürüzsüz ve gergin bir görünüm kazandırmak için son yıllarda yüze lazer uygulamaları, yağ transferle-

ri veya fazla yağların alınması klasik yüz germe ameliyatlarına alternatif yöntemler. Lazerle yüzün pürüzsüzleştirilmesi veya liposuction ile gergin bir yüz görünümü elde edilmekte ancak bu uygulamalar klasik yüz germe ameliyatları kadar etkili değil. Özellikle çok fazla miktarda sarkmış cilt varsa yüz germe ameliyatı öneriliyor. Bu ameliyatla elde edilen yüz görünümü diğer uygulamalara göre daha uzun süreli kalıcı etkisi var. Yüz germe ameliyatı yaşlanmayı durdurmuyor, ama bir bakıma yaşlanma saatini geri çeviriyor. Bu ameliyat kişiyi en az 10 yaş gençleştiriyor ve kendine güvenini artırıyor. Ameliyatın etkilerinin ne kadar süreceği kesin olarak söylenemiyor. Bazen 7-15 yıl sonra tekrar ameliyat gerekirken birçok hastada ikinci bir yüz germe gerekmiyor.

Yüz germe için en iyi adaylar boyun derisi sarkmaya başlayan, derisi elastik ve kemikleri güçlü olan kişiler. Bu ameliyat genç insanlara önerilmiyor. Yüz germe ameliyatında yüzü çepeçevre saran bir kesi yapılıyor. Yüzün hangi hatları kesileceği ve ameliyatın aşamaları yüzün yapısına ve cerrahın tekniğine bağlı olarak değişiyor. Kesi çoğunlukla alındaki saç çizgisinin üzerinden başlıyor, kulağın önündeki doğal çizgiden devam edip kulak memesinin altından başın arka kısmına doğru devam ediyor. Boyunda da ameliyat yapılacaksa, çene-

Estetik cerrahiyle yaralanma yada hastalık nedeniyle bozulmuş ciltlerde onarılabilir.

nin altına küçük bir kesi yapılıyor. Cilt altındaki yağ ve kaslardan ayrılıyor, boyundan yağ dokusu çıkarılıp alttaki kas dokusu gerginleştiriliyor. Daha sonra cilt gerdirilerek fazlalığı çıkarılıyor ve geride kalan cilt tekrar dikiliyor. Ameliyat sonrası yara altında kan birikmesini önlemek için kulağın arkasındaki deri altına 2 gün kalacak bir dren yerleştiriliyor. Şişlik ve morluğu önlemek için baş gevşekçe sarılıyor. Bu sargı 1-5 gün içinde açılıyor. Yüz germe birkaç saat

sürüyor. Beraberinde başka bir ameliyat yapılıyorsa daha fazla da sürebiliyor. Beş gün sonra, dikişlerin çoğu alınıyor. Saçlı deri daha geç iyileştiği için buradaki dikişler birkaç gün daha tutuluyor.

Yüz germe ameliyatının sonuçları hemen ortaya çıkmıyor. Ameliyat sonrası kişi ilk aynaya baktığında solgun, mor ve şiş bir yüzle karşıyor. Başlangıçta yüze ait özellikler şişlikten dolayı bozuluyor ve mimiklerde biraz gerginlik oluyor. Şişliklerin kaybolması için birkaç gün boyunca kafa yukarda yatmak gerekiyor. İlk önce bazı hastalar hayal kırıklığına uğruyor ve bazen depresyona giriyor. Fakat bilinmesi gerekir ki birkaç haftada yüz normal görünümüne kavuşuyor. Bu süre içerisinde yüze ve saçlara kibar davranmak gerekiyor, çünkü deride birkaç hafta veya ay sürebilecek gerginlik ve hissizlik oluyor. Ameliyat sonrası kişilerin çoğu 2-3 haftada işine dönebiliyor. Önemli sosyal randevüler içinse, 4-8 hafta beklemesi gerekiyor. En azından iki hafta seks, ağır ev işleri ve ağır egzersizler yasaklanıyor. Yürümek ve hafif gerinme hareketleri ise faydalı. Birkaç ay için alkol, buhar banyosu ve sauna yasak. Bu ameliyattan sonra oluşan izler zamanla azalıyor ve silikleşiyor. Ancak çok yakından bakılırsa fark edilebiliyor, ancak bu hafif bir makajla gizlenebiliyor. Kulağın ön kenarından geçen iz görünme ihtimali en fazla

Göz Kapağı ve Kaş Kaldırma Ameliyatları

Göz kapağı cerrahisi (blefaroplasti) alt ve üst göz kapaklarından fazla yağ dokusunun deri ve kasla birlikte alınması için bir girişim. Beraberinde kaş kaldırma, yüz germe, şakak germe gibi diğer yüz cerrahisi ameliyatlarıyla birlikte yapılabilir. Göz kapağı cerrahisi düşük üst göz kapakları ve şişkin alt göz kapağı torbacıklarını düzelterek kişiyi daha yaşlı ve daha yorgun gösteren görüşü düzeltebilir. Bütün bunlara rağmen göz çevresindeki kırışıklıkları, siyah dairesel çizgileri yok edemiyor, ya da sarkık kaşları ortadan kaldıramıyor. Bu ameliyatlarda alt ve üst göz kapaklarındaki fazla yağ, kas ve deri dokusu çıkartılarak bu dokulara destek olan göz çevresi bölümleri gerginleştiriliyor; sarkmış üst ve alt göz kapakları, fazla yağ toplanmasına bağlı torbalanmalar düzelterek kişinin daha genç ve dinç görünümüne kavuşması sağlanıyor. Estetik göz kapağı ameliyatlarına genellikle 35 yaş sonrasında geçkinim duyuluyor. Bu ameliyatın riskleri az ve genellikle çarpıcı sonuçlar veriyor. Fiziksel ve psikolojik olarak sağlıklı her bireye uygulanabilir. Göz kuruluğu olanlarda, guatr hastalığı, şeker hastalığı, yüksek tansiyon ve ciddi kalp hastalığı olanlarda ameliyatın riski daha fazla.

Cerrahi öncesi ameliyatın iyi planlanması burada da önemli. Göz kapağı cerrahisi bu bölgeyi uyutarak, yani lokal anestezi altında ve hafif bir sakinleştirici desteğiyle yapılıyor. Göz kapakları, üst göz kapağı düzeltmeleri için kırışıklık çizgisinden, alt göz kapağı içinse kirpiklerin hemen 2-3 mm veya göz kapağının hemen altından kesiliyor. Cilt bisturi veya lazerle kesiliyor. Alt ve

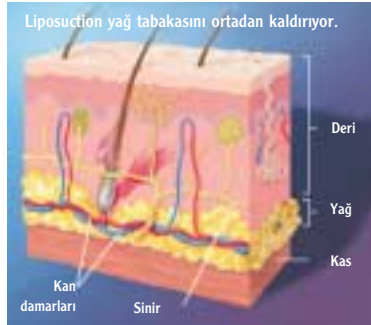

üst göz kapaklarından fazla yağ dokusu deri ve kasla birlikte çıkarılıyor. Ancak çıkarılan doku miktarlarının çok iyi planlanması gerekiyor. Bu ameliyatlarda genellikle 1-3 saat sürüyor.

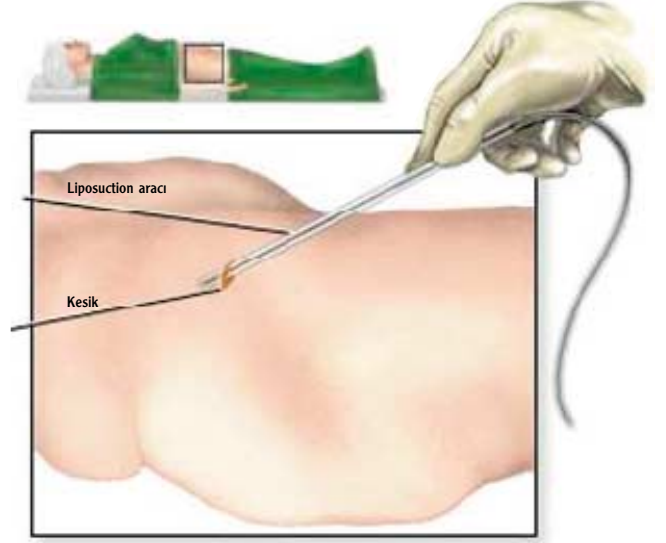
olanı. Her türlü ameliyat gibi yüz germe ameliyatları da bazı belirsizlik ve riskler taşıyor. İnsan bünyesi, anatomisi ve dokuların iyileşme hızı değişiklik gösteriyor. Bu nedenle aynı ameliyat farklı kişilerde farklı sonuçlar verebiliyor. Nadiren deri altında kan toplanması, yüz sinirlerinde geçici hasar ve yaranın mikrop kapması gibi komplikasyonlar görülebiliyor. Tecrübeli estetik cerrahları tarafından yapılan yüz germe ameliyatlarının sonuçları genellikle memnun edici ve uzun süre kalıcı.

Liposuction

Liposuction, vücutta istenmeyen yağların bir vakum aleti ve kanüller yardımıyla alınması işlemi. Bu işlem yardımıyla vücuttaki şekil bozukluğuna yol açan yağ birikintileri uzaklaştırıyor. Unutulmaması gereken, liposuction'ın diyet veya ekzersizin yerini hiçbir zaman almıyor, sadece kilo vermekle kaybolmayan yağ dokusu birikimlerini uzaklaştırıyor. En sık liposuction uygulanan bölgeler karın, bel bölgesi, kalçalar, uyluklar, dizler, kol, ve çene altı. Eğer çene altındaki deride fazla yağ varsa ve deri sıkı ise, sadece "lipo-

suction" daha güzel açılı, biçimli ve genç çene hattı yaratıyor. Bununla birlikte, eğer, boyun derisi gevşek ve sarkıksa, fazla yağ olsa da, tek başına "liposuction" arzu edilen sonucu yaratmıyor. Gevşek derili kişilerde genellikle liposuction'a ek olarak bir yüz ve boyun germe gerekebiliyor. Liposuction gerektiğinde sınırlı miktarlarda vücutta istenmeyen yağ birikintisi olan diğer bölgelere de uygulanabiliyor. İdeal kilosuna yakın, cilt gerginliği iyi ve ameliyat sonucunu etkileyecek başka bir hastalığı olmayan kişiler, liposuction için ideal adaylar. Deri esnekliğinin iyi olması, yağ alındıktan sonra bollaşan derinin yeni şekle kolaylıkla uyum sağlamasına yardımcı oluyor. Liposuction yapılacak yerde yakın zamanda cerrahi girişim yapılmışsa, o bölgede kan dolaşımı bozulsun, veya akciğer-kalp rahatsızlığı varsa girişimden vazgeçilmesi gerekiyor. Liposuction kilo vermenin alternatifini değil, fa-

kat diyet ve egzersize yanıt vermeyen bölgesel yağ depolanmalarını alma yönü.

Liposuction, cerrahi merkezlerinde ayakta veya hastanede yatarak yapılabilir. Yağ dokusu miktarı, kişinin genel sağlık durumu, yağ alınacak bölgeler ve hastanın isteği dikkate alınarak uygulanacak anestezi şekline karar veriliyor. Kişi uyutulduktan veya uyuşturulduktan sonra liposuction yapılacak bölgeye 3-5 mm uzunluğunda küçük delikler açılarak içerisinden ince borular (kanüller) yerleştiriliyor. Kanülün dışarıda olan öteki ucuya güçlü emici etki yaratan bir vakum makinesine bağlı. Cerrah kanülü derinin altındaki yağ tabakası derinliklerinde ileri-geri hareket ettire-

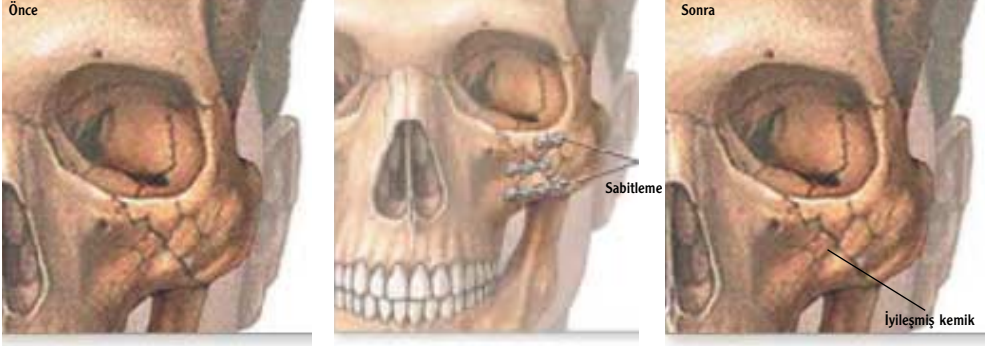
Ameliyat sonrası hasta aynı gün veya bir sonraki gün evine gönderiliyor. Ameliyat sonrası ilk iki günde her iki göz kapağı ve çevresi şişiyor. Bu şişliklerin azaltılması amacıyla ilk gün gözlelere buz uygulanıyor ve baş yukarıda olacak şekilde yatılması tavsiye ediliyor. Göz çevresinde oluşan morluk kişiden kişiye değişiyor. Birinci haftada en yüksek düzeye ulaşan morluk genellikle iki ila dört hafta sonra bütünüyle kayboluyor. Göz kurumalarına karşı göz damlası, mikroplara karşı antibiyotikli göz kremleri verilerek gözün korunması sağlanıyor. Hasta taburcu olduktan sonra özellikle ilk iki gün evde dinlenmesi gerekiyor. Dikişler beşinci günde alınıyor ve 7. günden başlayarak masaj uygulanıyor. Dikişler alındıktan sonra, gözlerin çevresindeki şişlik ve morluk giderek kayboluyor ve kişi daha iyi bakmaya ve kendisini daha iyi hissetmeye başlıyor. Ameliyattan iki ila üç gün sonra okuyup, televizyon seyredilebiliyor. Bununla birlikte, iki hafta kontakt lens takılmıyor ve daha sonra takıldığında bir süre rahatsızlık hissediliyor. Bir hafta ila on gün içinde birçok kişi günlük hayatına ve işine dönmek için kendini hazır hissediyor. İyileşme hızına ve doktorun önerilerine bağlı olarak, kalan morluğu saklamak için makyaj yapabiliyor. Birkaç hafta güneş ışığı, rüzgar ve diğer tahriş edici etkenlere karşı duyarlılık artıyor. Bu nedenle dışarı çıkarken, güneş gözlüğü takmak gerekiyor. Ameliyat sonrası 3-5 gün günlük etkinliklerden ve üç hafta kadar da ağır etkinliklerden uzak durmak gerekiyor. Vücutta sıvı tutulmasına yol açtığı için alkolden de uzak kalmak gerekiyor.

İlk birkaç hafta fazla göz yaşı, ışığa duyarlılık, bulanık görme ve çift görme gibi geçici değişiklikler yaşanabiliyor.

Hastalar önce aylık daha sonra iki aylık dönemlerle kontrollere çağırılıyor. Ameliyat sonrası çok ince ve belirsiz bir iz kalıyor. Göz kapakları hemen hemen vücudun en az iz kalan bölgelerinden. Kesiler ameliyat sonrasında birkaç ay süreyle belirgin kalabiliyor. İzlerdeki kırmızı renk zamanla azalarak beyazlaşıyor veya normal ten rengine dönüşüyor. Ameliyat izleri üst ve alt göz kapaklarının doğal kıvrım çizgilerine yerleştirildiği için ileride farkedilmesi son derece güç. Bu ameliyatlar göz çevresindeki kırışıklıkları ortadan kaldırmadığı gibi düşük kaşları da kaldırmıyor. İlerleyen yaşla birlikte oluşan kaş düşüklüğünü düzeltmek için kaş kaldırma ameliyatı gerekiyor. Kaş kaldırma ameliyatlarında iki yöntem kullanılıyor. Endoskopik yöntem denilen ilk seçenekte saçlı deriden açılan 1-2 cm'lik bir kesi yapılarak kaşlar ince kamera ve cerrahi aletler yardımıyla yukarıdaki dokulara asılıyor. Klasik yöntemdeyse saçlı deri 3-4 cm kesilerek kaşlar arzulanan konuma getiriliyor ve tesbit ediliyor.

Göz civarındaki sarkma, fazla deri ve yağ dokusunun uzaklaştırılması kişiye daha genç ve dinlenmiş bir görünüm sunuyor. Tüm cerrahi girişimlerde olduğu gibi göz kapağı ameliyatlarının da belirli riskleri var, ancak bunlar oldukça seyrek görülüyor. Bütün hastalarda ameliyat sonrası birkaç gün morluk ve şişlik oluşuyor. Buna ek olarak, göz kapaklarının kapanmasıyla ilgili geçici bir problem görülebiliyor. Kesi yerlerine sürülen ilaçlardan dolayı bazı hastalar geçici olarak bulanık görebiliyor. Seyrek olarak da alt göz kapağı aşağı çekilebiliyor ve göz kapağı tam kapanmayıp biraz açık kalabiliyor. Bu durum genellikle geçici. Ancak düzelmezse, ikinci bir ameliyat gerekebilir.

rek yağı kesiyor ve emerek dışarı çıkarıyor. İyi sonuç alınması için yağ tabakasına en az iki ayrı noktadan girilmesi gerekiyor. Bazen tüm yağı çıkarmak amacıyla ek ufak kesiler yapılıyor. Eğer lokal anestezi altındaysa hasta sürtünme ve titreşim hissediyor. Kanül derinde kasa doğru yaklaştıkça batma hissi ortaya çıkıyor. Liposuction sırasında yağ ile birlikte sıvı kaybı da oluyor. Ameliyat süresince ve sonrasında kişinin bol sıvı alması çok önemli. Bu nedenle damar yoluyla sıvı veriliyor. Ameliyat sonrası da günde en az 2 litre sıvı ve ilk günler yumuşak gıdalar alınması öneriliyor. Kanüllerin girdiği küçük ve daha sonra görülmez olacak delikler kapatılarak hastaya ameliyat masasında uygun korse giydiriliyor. Ameliyat işlemi genellikle 1-2 saat sürede tamamlanıyor, fakat emilim yapılan alanın büyüklüğü ve miktarına bağlı olarak süre yarım saatten birkaç saate kadar uzayabiliyor.

Konforlu bir elastik giysi, vücut çorabı (tayt) veya korseyle kanama ve şişme önlenip, derinin yeni şekle uygun biçimlenmesi sağlanıyor. Bu sıkı elbise veya korsenin 2-3 hafta süreyle ve sürekli olarak giyilmesi, daha sonra da birkaç hafta süreyle gündüzleri giyilmesi öneriliyor. Bir hafta içerisinde yara dikişleri alınıyor ve günde en az 20-25 dakika masaj uygulanıyor. Masajlara ek olarak ultrason tedavisi de verilebiliyor. Ameliyat sonrası birkaç hafta liposuction yapılan bölgelerde hafif morluklar, ağrı ve yanma hissi oluyor. Bütün bunlar birkaç hafta içerisinde azalıyor ve 1-2 ay içinde çoğu ortadan kalkıyor. Şişliklerin inmesi 6-8 haftayı bulabiliyor, fakat üçüncü haftadan başlayarak vücut ideal şeklini almaya başlıyor. Duyu, yağ emilen alanda kaybolursa da zamanla geri dönüyor. Kişi ameliyat sonrası birkaç gün içerisinde işine dönebiliyor ve sınırlı etkinlikte bulunabiliyor. Bacaklardaki

toplar damarlarında pıhtı oluşmasını önlemek için ameliyat sonrası olabildiğince erken ayağa kalkmak ve yürüyüşlere başlamak gerekiyor. Elde edilen bu yeni vücut şeklini diyet, egzersizler ve doktorun önerileriyle korumak önemli.

Liposuction, uygun adayda, operasyon ekipmanları yeterli ve doktor da bu konuda deneyimliyse oldukça güvenli bir işlem. Buna karşın liposuction cerrahi bir işlem ve kanama, enfeksiyon ve sinir hasarı gibi komplikasyonlara yol açabiliyor. Fazla miktarda yağ alınırca, deri düzensizlikleri veya dalgalanma gibi estetik bozukluklar da görülebiliyor. Tedavi edilen bölge hemen güneşe maruz kalırsa ciltte renk değişiklikleri olabiliyor. Yağ alınan bölgelerde asimetri olursa bazen ikinci bir işlem gerektirebiliyor. Liposuction çok fazla bölgede ve geniş miktarda uygulandığında nadiren vücutta şiddetli reaksiyonlara yol açabiliyor. Cilt altında sıvı birikimi ve deri yaranması olabiliyor. Bütün bu komplikasyonlar sık değil ve birçok hasta sonuçlardan mutlu kalıyor. Liposuction çok az iz bırakarak yeni bir vücut imajı kazandıran oldukça etkili bir teknik. Ameliyat sonrası düzenli diyet ve egzersiz yapan kişilerde kalıcı sonuçlar elde ediliyor.

Mikrocerrahi

Ameliyat mikroskopu kullanılarak yapılan mikrocerrahi yöntemleri son yıllarda giderek artan sayılarda uygulanıyor. Plastik cerrahide mikrocerrahi el, kol ve parmak kopmalarının onarımında kullanılıyor. Diğer bir kullanım alanı da kapanmayan yaraların ve yanıkların tedavisi. Mikroskop yardımıyla, çıplak gözle görülemeyecek kadar küçük damar ve sinirler büyütülerek birbirine dikilebiliyor. Bu sayede doku eksikliği olan bölgelere, vücudun sağlıklı bölümünden alınan deri ve altındaki dokular damarlarıyla birlikte dikilebiliyor. Bazı kanser ameliyatlarından sonra veya, yanık ve kazalara bağlı çeşitli doku kayıpları ve boşluklar olu-

şabiliyor. Sağlıklı bölgedeki cilt, bazen altındaki kas ve kemikle birlikte alınarak oluşan boşluğa yerleştirilebiliyor. Böylece hem işlevsel olarak hem de estetik olarak doğal haline olabildiğince yakın bir görünüm kazandırılıyor.

Mikrocerrahiyle, kopan parmakların dikilmesi plastik cerrahın görevleri arasında. Altı saat içerisinde uygun şartlarda (buz dolu torba içerisinde) getirilen düzgün kopuklar, yerine nakledilebiliyor. Ancak soğukta saklanmamış, ezilmiş ve canlılığını yitirmiş uzuvlar yerine dikilemiyor; yaranma veya çeşitli hastalıklara bağlı olarak oluşan kuğu boynu, düğme iliği, çekiç parmak gibi şekil bozuk-

Kafa Şekillendirme Ameliyatları

Kafadaki doğuştan veya sonradan oluşan şekil bozuklukları büyük ölçüde giderilebiliyor. Uygulanacak cerrahi yöntem, düzeltilecek bozukluğun derecesine göre değişiyor. Kafanın şeklini değiştirmek için yapılan ameliyatlarda genellikle beyin cerrahisi ve plastik cerrahinin ortak çalışmasıyla yapılıyor. Genel anesteziyle yapılan bu ameliyatlarda 4-14 saat sürüyor. Anormal yapıdaki kemikler kesilerek çıkarılıyor ve kafanın doğal görünümüne gelmesi sağlanıyor. Kafada az gelişmiş olan ve genişletilmesi gereken bölgeler varsa buralara leğen kemiği veya kaburgalardan alınan kemik parçaları yerleştiriliyor. Kesilen veya yerleştirilen kemikleri birbirine tutturmak için metal çiviler ve teller kullanılıyor. Kafaya yeni şekil verirken dikkat edilecek en önemli nokta beyin ve sinirlere zarar vermemek.

Diğer önemli bir noktaysa ameliyat sonrası çenenin iyi kapanmasını sağlamak. Bunun gerçekleşmemesi durumunda yemekleri tam olarak çiğnemek mümkün olmuyor ve buna bağlı yutma ve sindirim güçlükleri oluşuyor. Ameliyat sonrası genellikle ilk iki gün yoğun bakımda kalan hasta 7-10 gün içerisinde taburcu oluyor. Yaralarının tam iyileşmesi genellikle 6 hafta kadar sürüyor.

Yağ Nakli

Vücudun çeşitli yerlerinden alınan yağlar istenilen yerlere nakledilebiliyor. Yağ fazlalığı olan bölgelerden alınan yağlar genellikle dudak, çene, meme, kalça ve yüze nakledilebiliyor. Böylece belirgin olan yağlanmalar giderilerek vücuda yeni şekil verilirken nakledilen yağ sayesinde genç ve diri bir görünüm elde edilebiliyor. Amerika'da yılda 50 bi-

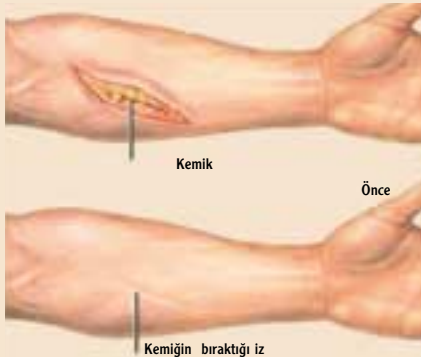
nin üzerinde yağ nakli yapılıyor. Bu yöntem oldukça güvenli ve yan etkileri yok denecek kadar az. Nakledilecek yağ miktarının ayarlanması çok önemli. Hangi miktarda yağın nasıl bir görünüm vereceğinin önceden kestirilmesi güç olabiliyor. Ayrıca, nakledilen yağın o bölgede ne kadar kalacağını kestirmek de güç. Son yıllarda ameliyat öncesi yapılan duyarlı hesaplamalarla, uygulanacak olan yağ miktarı belirleniyor ve titiz teknik-

lerle yağın nakledilen bölgede canlılığını koruyup kalıcı olması sağlanıyor. Yağ naklinden önce kişinin 20'li veya 30'lu yaşlara ait fotoğrafları istenerek daha iyi bir planlama yapılabilir.

Yağ nakli yapmak için ilk önce yağ alınacak bölgeye liposuction uygulanıyor. Küçük bir kanülle cilt altına girilerek buradaki fazla yağ dokuları alınıyor. Klasik liposuction'dan farklı olarak yağlar güçlü vakum cihazıyla değil, enjektörle emilerek çıkartılıyor. Çıkarılan yağ dokuları santirfüj edilerek gereksiz fazla sıvılardan arındırılıyor. Daha sonra enjektöre çekilen arındırılmış yağ, çok ince uçlu kanüllerle istenilen bölgeye arzu edilen görünüm elde edilinceye kadar damla damla veriliyor. Yağ enjekte edildikçe dokuda genişleme gözleniyor. Daha önceden hesaplanmış olan yağ yüz, çene veya dudağın her iki tarafına da simetrik olarak veriliyor. Bu, sabır, zaman ve çok titiz çalışma gerektiren bir işlem. Yüze uygulanan yağ nakli işlemine ek olarak lazerle cilt pürüzsüzleştiriliyor. Böylece daha gergin ve düzgün olan cilt yeni yüz şekline kolaylıkla uyum sağlıyor. Dudaklar, çene ve yüz yağ naklinin çok sık uygulandığı bölgeler. Belirgin dudaklar son yıllarda bayanlar tarafından istenilen bir özellik haline geldi. Mankenlerin veya diğer sanatçıların dudaklarına silikon veya yağ enjekte ettirmeleriyle oldukça yaygınlık kazandı. Bu yöntemle belirli miktarda

lulukları düzeltiyor. İki parmak arası yapışıklık, fazla parmak, tetik parmak, başparmak noksanlığı, parmak kısalığı ve parmak yokluğu gibi eldeki şekil bozuklukları da plastik cerrahi ile düzeltilip el normal işlevine kavuşturulabiliyor. Büyük ve geniş yanıklarda tedavinin ilk hedefi hastanın yaşamasını sağlamak. Erken dönemde yanık şoku, enfeksiyon ve organ yetmezliklerini önlemek çok önemli. Bundan sonraki hedef hastanın kozmetik ve işlevsel açıdan normal duruma getirilmesi. Birinci ve ikinci derece yüzeysel ya-

nıkların tedavileri genellikle ilaç ve iyi bir yara bakımıyla sağlanabiliyor. Üçüncü derece geniş ve derin yanıklarda hastanın hayatı kurtarıldıktan sonra erken dönemde cerrahi girişimler gerekebilir. Yanmış ve kömürleşmiş deri çıkartılarak sağlam deri alanlarından alınan cilt parçaları, bu bölgelere yerleştiriliyor. Eğer hastanın kendisinde yeterli kadar deri parçası alınacak alan yoksa, doku uyumu gösteren yakınlarından alınan deri nakledilebilir. Ciddi yanıklarda deri nakli dışında, yanık sonrası oluşan cilt kısılmaları ve çekilmelerinin açılması için cerrahi girişimler yapmak gerekiyor. Yanık sonrası iyileşen deride kısılmalar oluyor ve bu da uzuvların hareketlerini kısıtlayarak işlevlerinin bozulmasına yol açabiliyor. Bu tür cilt gerginlikleri plastik ameliyatlara gidilerek uzuvlar normal işlevine kavuşturuluyor.

yağ alt ve üst dudağa enjekte ediliyor ve böylece dolgun ve belirgin bir dudak yapısı elde ediliyor. Yaşın etkisiyle cilt ve cilt altı dokularda gevşeme oluyor. Buna bağlı olarak alttaki kemik belirginleşiyor ve zamanla yüzde iskeletsi bir görünüm oluşuyor. Özellikle dudak etrafında sarkan cilt yüzü yaşlı bir görünüm kazandırıyor. Yüze enjekte edilen yağ dokusuyla cildin daha gergin olması sağlanıyor ve sarkan cilde bağlı kırışıklıklar gideriliyor.

Yağ naklinin sıklıkla uygulandığı diğer bölge memeler. Özellikle doğum sonrasında, memelerde silikon proteze gerek olmayacak kadar az miktarda sarkma olan bayanlarda uygulanabilen bu yöntem, memenin daha dik görünmesini sağlıyor. Bu uygulamadan sonra memelerin hareketini kısıtlayan ve yağ dokusunun yerine oturmasını kolaylaştıran özel bir sutyeni 2-3 hafta kadar

giymek gerekiyor. Nadiren enjekte edilen yağ dokusunda "kalsifikasyon" denilen kalsiyum birikmesi oluyor. Bu da mamografi sırasında meme kanseriyle karışabilecek bir görüntü veriyor. Bu nedenle yağ nakli yapılan kadınların deneyimli radyologlar tarafından değerlendirilmesi gerekiyor. Yağ enjekte etmek meme kanseri riskini artırmıyor ve bilinen bir yan etkisi de yok.

Erkeklerde Estetik

Erkekler de günümüzde sağlıklı ve genç görünmeye özen gösteriyor. Bu görünümü elde etmede kişinin vücut bakımı ve fiziksel özellikleri önemli. Amerika'da 1980'li yıllarda estetik ameliyatlara % 10'u erkekler yapılıyor bu oran son yıllarda % 25'lere çıktı. Erkeklerde en sık uygulanan işlem saç nakli. Burun ameliyatları, liposuction ve büyümüş memelerin düzeltilmesi de oldukça sık.

Atletik görünüm, uzun, geniş omuz ve göğüs kafesi, düz karın, dar kalça genellikle erkeklerde istenilen ideal vücut şekli. Erkekler yaşlandıkça karın bölgesi ve yanlarında, göğüs bölgesinde, çene altı ve yanaklarda yağ toplanması oluşuyor. Bu bölgelerdeki yağlar genellikle diyet ve egzersize dirençli oluyor. Bu tür yağ birikimlerinin yok edilmesinde liposuction sık kullanılan bir yöntem.

Estetik Cerrahide Lazer Kullanımı

Lazer son yıllarda estetik cerrahide çeşitli amaçlarla sıklıkla kullanılan bir yöntem. Belirli bir dalga boyundaki ışık enerjisinin yoğunlaştırılmasıyla elde edilen lazer ışınları odaklandıkları noktada yüzeysel, ancak çok yüksek bir ısı oluşturuyor. İnsan vücudundaki dokulara odaklandığında temas ettiği yüzeydeki hücrelerin parçalanıp buharlaşmasına yol açıyor. Lazer ışınları tıbbin birçok dalında kullanılıyor. Örneğin prostat ameliyatlarında, kapalı böbrek taşı ameliyatlarında, göz dibindeki yırtılmaların tedavisinde (retina dekolmanı) lazer kullanılıyor. Dokuda derin bir ısı etkisi yaratmak amacıyla Nd:YAG veya argon lazer kullanılıyor. Bu tür lazerler dokuda 5 mm'ye varan yakıcı ve buharlaştırıcı etki gösteriyor. Yüzeysel bir yakıcı etki elde etmek için genellikle karbondioksit (CO₂) lazer kullanılıyor. Lazerle derideki dövmelemlerden kurtulmak mümkün. Dövmenin rengine göre Yag, Ruby veya Alexandrite lazer kullanılıyor. Dövme için kullanılan boyalar büyük parçacıklardan oluştuğu için bunlar ömür boyu cilt altında kalabiliyor. Lazer bu büyük boya parçacıklarını çevre dokuya zarar vermeden kırarak küçük parçalara ayırıyor. Parçalanan boya zamanla vücut tarafından emiliyor. Dövmenin giderilmesi işlemi 4-10 seans sürüyor. Her seans arasında 4-6 hafta süre geçmesi gerekiyor. Bu yöntemle dövmelemlerin çoğu yok edilebiliyor. Nadiren lazer uygulanan bölgedeki ciltte bozulma veya renk değişiklikleri oluyor. Lazer uygulamasının sonuçlarından kişiler genellikle memnun. Yüzde veya vücutta doğuştan olan kırmızı lekeler ve anormal damarsal oluşumlar lazer yöntemiyle giderilebiliyor. Birden çok seans gerektiren bu işlemden sonra geride çok

küçük bir iz kalıyor. Yaşlılığa bağlı olarak ellerde veya yüzde oluşan kahverengi benekler de lazerle giderilebiliyor. Uygulama sonrası bir miktar morluk oluşuyor ancak bunlar bir hafta sonra kayboluyor. Lazerle bacaklardaki genişlemiş damarlardan kurtulmak da mümkün. Ancak lazer, kalın cilt dokusu altında kalan ve çok büyük olan genişlemiş damarlarda etkili değil.

Lazer ciltteki istenmeyen kıllardan kurtulmak için kullanılıyor. Kullanılan özel lazer ışınları aktif kıl köklerini yok ederken cilde hiçbir zarar vermiyor. Kılları almak için uygulanan klasik yöntemlere göre lazer epilasyon çok daha ağrısız, etkili, kalıcı ve ekonomik. Uygulanan bölgeye göre her seans 10 ila 30 dakika arasında sürüyor. Tam epilasyon için bazen 4-5 seans gerekebiliyor. Kadınlar için en sık uygulanan yerler sırasıyla yüz cildi, koltuk altı, göğüs, kollar, karın ve kalça kısmı. Erkeklerde sırt, omuz ve kollar lazer epilasyonun en sık uygulandığı yerler.

Lazer, ciltteki bazı yaraların, sivilcelerin, kırışıklıkların ve pürüzlerin tedavisinde de kullanılıyor. "Lazer dermabrazyon" denilen bu yöntemin amacı yüzdeki kırışıklıkları gidermek, yara ve si-

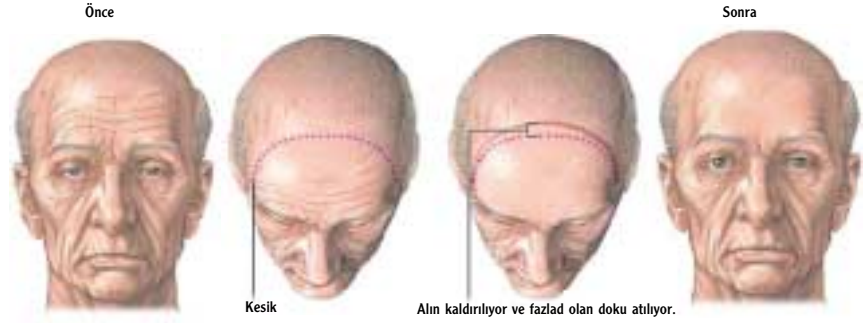
vilce izlerini yok etmek, böylece cildi düzleştirip pürüzsüz hale getirmek. Klasik dermabrazyon, cildin cerrahi aletler veya çeşitli kimyasal maddelerle soyulması işlemi. Lazer son yıllarda daha kontrollü cilt soyulmasını, ve beraberinde kırışıklıkları giderip cilt gerginliği sağladığından çok kullanılan bir yöntem. Amerika'da yılda 60 binin üzerinde uygulanan lazerle dermabrazyon yöntemi, dermatolog ve plastik cerrahlar tarafından kullanılıyor. Bu uygulama sırasında hasta sakinleştirici ilaçlarla uyuşturularak acı duyması engelleniyor. Lazer 1,5 cm çapında bir bölgeye odaklanıyor ve deri hücrelerinin içerisindeki suyu buharlaştırarak etkisini gösteriyor. Bölge bölge taranan ciltteki pürüzler, sivilce veya yara izleri düzleştiği zaman işleme son veriliyor. Genellikle bu işlem bir saat kadar sürüyor. Uygulama sonrası yüz panusumanla sarılarak 5 gün kadar kapatılıyor. Bu yöntem ciltte herpes virüsünü aktif hale geçirip uçuklar oluşmasına yol açabiliyor. İşlem öncesi ve sonrası kullanılan famsiklovir adlı ilaç bu uçukların oluşmasını engelliyor. Lazerle dermabrazyon sonrası yüzde kızarıklık, ağrı ve şişme görülebiliyor. Kişi yemek yemekte ve konuşmakta bir süre için zorluk çekiyor. İki ila üç hafta içerisinde şişlikler kayboluyor. Lazer sonrası yüze uygulanan kremler kabuk oluşumunu engelliyor. Lazer uygulanan yerlerdeki eski deri dökülerek, altından gergin sağlıklı pembe bir deri çıkıyor. Bu pembelik yaklaşık 3 ay içerisinde kayboluyor ve cilt normal sağlıklı görünümünü alıyor. En az iki hafta süreyle yüzü gelebilecek darbelerden korumak gerekiyor. Bu nedenle her türlü spor, 4-6 hafta kadar yasak.

Ameliyat tekniği kadınlara uygulanan yöntemle aynı. Küçük kanüller yardımıyla cilt altındaki yağlar emilerek çıkartılıyor. Deri elastikiyeti kadınlardan daha uzun süre devam ettiği için erkeklerde liposuction çok daha kalıcı ve başarılı sonuçlar verebilen bir yöntem.

Erkek memesinin normalden fazla büyümesine "jinekomasti" deniliyor. Jinekomastinin değişik nedenleri var. Hormon dengesizlikleri bunların başında. Alınan hormon ilaçları, salgı bezlerinden köken alan tümörler, testis gelişim bozuklukları erkeklerde meme büyümesine yol açan diğer nedenler. Ergenlik çağında erkek çocuklarda % 60-70 meme bezi büyümesi oluyor ama bu çok dikkat çekecek boyutlara ulaşmıyor. Bu büyüme 6 ila 18 ay içerisinde kaybolarak meme normal büyüklüğüne dönüyor. Ergenlik öncesi veya sonrası meme büyümesi olan kişilerde ilk olarak buna neden olacak başka bir hastalık olup olmadığını anlamak önemli. Hepatit, siroz, akciğer kanseri, akciğer hastalıkları, bazı organların kanseri, tiroid bezi hastalıkları, testis hastalıkları, eroin veya benzeri uyuşturucu kullanımı, kilo almak veya kas yapmak için steroid kullanımı, bazı ilaçların kullanımı gibi nedenlerin araştırılması gerekiyor. Eğer altta yatan neden bulunursa, bunun tedavi edilmesi gerekiyor.

Meme büyümesinin cerrahi tedavi yöntemi olarak liposuction ve meme bezinin çıkarılması teknikleri uygulanabiliyor. Meme büyümesinin üç ana tipi var. "Glandüler tip" denilen ilkinde büyüme gerçek meme dokusu oluşturuyor. İkincisi olan "yağlı tip"te büyümenin nedeni yağ dokusu hücreleri. Üçüncü tipte büyüme hem meme dokusu hem de yağ dokusundan kaynaklanıyor. Hangi tip olursa olsun, tedavide, büyümeye neden olan kitlenin cerrahi yolla çıkartılması temel ilke. Glandüler tipte liposuction (yağ emilmesi) ve meme do-

kusunun cerrahi olarak çıkartılması birlikte uygulanıyor. Meme büyümesi sadece yağ dokusuna bağlıysa, sadece liposuction uygulanabiliyor. Aşırı büyümeyle ilgili olarak memede sarkma varsa kitleyle birlikte deri fazlalığının da çıkarılması gerekiyor. Ameliyatta meme başının etrafından yarım daire şeklinde kesilerek kitleye ulaşıyor. Birkaç gün kapalı pansuman uygulanıyor ve 7-10 gün sonra dikişler alınıyor. Kişi 3-4 gün içinde normal etkinliklerine dönebiliyor. Ameliyat sonrası 3 hafta bandaj uygulanıyor ve kişi aylık kontrollere çağırılıyor.

Günümüzde erkeklerdeki en önemli fiziksel eksiklik saç eksikliği. Sigara, yaşlanma, hormonal değişiklikler, ailevi yatkınlık, uzun süren ateşli hastalıklar, bazı ilaçlar ve yanık, saç dökülmesine yol açan nedenler. Kelliği gizlemenin veya yok etmenin değişik yöntemleri var. Saç onarımı saçsız alanın genişliğine ve yerine bağlı olarak farklı tekniklerle yapılıyor. Peruk kullanımı bunun bir yolu; ancak kullanımı zor ve kişinin kendi saçının yerine geçemiyor. Yama tekniğinde (flep cerrahisi) saçlı bölgelerden alınan deri parçaları canlılığı korunarak saçsız bölgelere naklediliyor. Ancak bu uygulamada aktarılan saç adalarının kanlanmasında problem olabiliyor ve bu da arzulanan miktarda saç adasının tutmamasına yol açıyor. Yama tekniği estetik olarak arzulanan görünümü vermediği için günümüzde bu uygulama terk edildi. Daha sonraları "saç implantları"

denilen, saç kılı şeklinde protez materyaller kullanıma girdi. Fakat bu materyallere karşı oluşan vücut reaksiyonları sonucunda protezlerin kabul edilmemesi veya mikrop kapması bu uygulamanın popülaritesini azalttı. Doku genişletilmesi denilen yöntemde saçlı derinin altına yerleştirilen özel balonlar şişirilerek bu saçlı alan genişletiliyor. Genişletilen saçlı deri ikinci bir ameliyatla saçsız derinin yerine kaydırılıyor. Son yıllarda en çok kullanılan ve kelliğin tedavisindeki etkili yöntemse "mikroimplantasyon", yani saç ekimi. Bu yöntemde ense bölgesindeki saçlı deriden 1-2-3 kıl içerecek şekilde ayrılan saç kökleri saçsız bölgelerde açılan yuvalara yerleştiriliyor. Saç ekimi işleminde 1200-1500 saç kökü naklediliyor. Ense bölgesinde saç alınan yer dikişle kapatılıyor. Bu oldukça titizlik gerektiren bir işlem ve 4 ila 8 saat sürüyor. Saç ekimi, rahatlatıcı, yatıştırıcı ilaçlar verilerek kişiyi bayıltmadan uygulanıyor. Diğer işlemlerdeyse genel anestezi uygulanıyor. İlk on gün ekim yapılan bölgede saç görülüyor. Ekilen saçlar üçüncü aydan başlayarak altıncı aya kadar büyüyor ve kişinin kendi saçları olarak hayat boyu kalıyorlar. Bu teknik sayesinde kalıcı, estetik olarak izsiz, kişinin kendi saçları olduğu için büyüyen, taranabilen, saç bakımının yapılabildiği saçlı deri elde ediliyor.

*İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi

Kaynaklar
http://www.dryoho.com/cosmetic_surgery_guide_book.htm
<http://www.idealme.com/gallery/>
<http://my.webmd.com/content/article/1738.51025>
<http://www.bodylanguage.net/>
<http://www.cosmeticsurgery.org/welcome.html>
 Cosmetic Surgery: Today and in the Future. James E. Zins, MD, Chairman, Plastic Surgery, Department of Plastic and Reconstructive Surgery Rohrich RJ.:The market of plastic surgery: cosmetic surgery for sale-at what price? Plast Reconstr Surg. 2001 Jun;107(7):1845-7.
 Lent WM, David LM.: Laser resurfacing: a safe and predictable method of skin resurfacing. J Cutan Laser Ther. 1999 Apr;1(2):87-94.
 Edstrom LE.:Body contouring. Med Health R I. 2001 Apr;84(4):114-6.
 Sullivan PK.:Plastic surgery: a diverse specialty derived from science, art, and creativity. Med Health R I. 2001 Apr;84(4):108-9.
 Gosain AK.:What's new in plastic surgery. J Am Coll Surg. 2001 Mar;192(3):356-65.

